

J-107

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) Examination

April - 2022

CC-606 : Economics

(Macro Economics-II)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 વ્યાજના દર અંગેના કેઈન્સના સિદ્ધાંતની સમજૂતી આપો. 18
અથવા
- 1 નાણાકીય નીતિ અને રાજકોષીય નીતિની અસરકારકતા તપાસો. 18
- 2 કેઈન્સનો વેપારચક્રનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 17
અથવા
- 2 વેપારચક્રના કારણો જણાવી તે નિવારવાના ઉપાયો ચર્ચો. 17
- 3 નાણાંના પુરવઠા સંદર્ભે 'નિયમ વિરુદ્ધ વિવેક'નો વિવાદ ચર્ચો. 18
અથવા
- 3 નાણાંના પુરવઠા અંગે R.B.I.એ આપેલા વિવિધ ખ્યાલો સમજાવો. 18
- 4 ભાવસૂચક આંકનો અર્થ આપી તેની રચના સમજાવો. 17
અથવા
- 4 ટૂંકનોંધ લખો : 17
(A) ભાવસૂચક આંકનું મહત્વ.
(B) ભાવસૂચક આંકની મર્યાદા.

J-120

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) Examination

April - 2022

CC-607 : Economics

(International Economics-II)

(Old & New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 વિનિમય દર એટલે શું ? સ્થિર વિનિમય દરનીતિના લાભા-લાભ ચર્ચો. 18

અથવા

- 1 વિનિમય દર નિર્ધારણનો સમખરીદી શક્તિનો સિદ્ધાંત મર્યાદાઓ સહિત સમજાવો. 18

- 2 લેણદેણની તુલાનો અર્થ જણાવી લેણદેણ તુલાની ખાધ નિવારણના ઉપાયો ચર્ચો. 17

અથવા

- 2 અવમૂલ્યન એટલે શું ? અવમૂલ્યનનો માર્ગ કેટલે અંશે સફળ થઈ શકે ? સમજાવો. 17

- 3 સ્પેશ્યલ ઈકોનોમિક ઝોન એટલે શું ? ભારતમાં SEZની સ્થાપના અને વિદેશ વેપાર વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો. 18

અથવા

- 3 ભારતના વિદેશ વ્યાપારનું સ્વરૂપ અને દિશામાં આવેલા પરિવર્તનો વિગતે ચર્ચો. 18
- 4 વિશ્વ વ્યાપાર સંગઠનની કામગીરી ભારતીય અર્થતંત્રના લાભા-લાભ સંદર્ભે ચર્ચો. 17

અથવા

- 4 આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાં ભંડોળની કામગીરી (IMF) વિગતે સમજાવો. 17

J-136

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) Examination

May - 2022

Economimcs : CC-608 (Compulsory Paper)
(Advance Public Finance)

Time : **2:30** Hours]

[Total Marks : **70**

સૂચના : (1) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1	કરવેરાનો અર્થ કે વ્યાખ્યા આપી કરવેરાના લાભાલાભ વર્ણવો.	18
	અથવા	
1	કરાઘાત, કર સંપાત અને વિવર્તન સમજાવી શ્રેષ્ઠ કર વ્યવસ્થાનાં લક્ષણો ચર્ચો.	18
2	કરદાનક્ષમતા સમજાવો.	17
	અથવા	
2	કરવેરાની અસરો વર્ણવો.	17
3	જાહેર ખર્ચનો અર્થ અને પ્રકાર જણાવી જાહેર ખર્ચની અસરો ચર્ચો.	18
	અથવા	
3	ભારતમાં જાહેર ખર્ચની વૃદ્ધિ માટે જવાબદાર પરિબળો વર્ણવો.	18
4	જાહેર દેવાના સ્ત્રોતો જણાવી જાહેર દેવાની અસરો સમજાવો.	17
	અથવા	
4	ભારતીય અર્થતંત્રમાં અંદાજપત્ર (Budget) ચર્ચો.	17

J-151-152-153-154 Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) Examination

April / May - 2022

Economics : CC-609 (A), (B), (C) & (D) (Optional)

(1) CC-609 (A) : *Development &
Environmental Economics-2*

(2) CC-609 (B) : *Economics of Developing Countries*

(3) CC-609 (C) : *Economy of Gujarat*

(4) CC-609 (D) : *Economics Essay-II (Problems) (Core)*

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

(1) CC-609 (A) : *Development &
Environmental Economics-2*

1 આર્થિક વિકાસ એટલે શું ? આર્થિક વિકાસમાં ઉદ્યન માટેની પૂર્વ 18
શરતોના તબક્કાની વિગતે ચર્ચા કરો.

અથવા

1 “નિર્ણાયક લઘુત્તમ પ્રયાસ”ની વ્યૂહરચના વિગતે સમજાવો.

2 નર્ક્સનું ગરીબીનું વિષયક વિગતે ચર્ચો. 17

અથવા

2 “અધિશેષ શ્રમ એટલે સંભવિત બચત” વિગતે સમજાવો.

3 વસ્તી વૃદ્ધિની અસરો વર્ણવો. 18

અથવા

3 વસ્તી સંક્રમણનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

4 પ્રદૂષણ એટલે શું ? તેના પ્રકારો જણાવી, પ્રદૂષણના કારણોની 17
વિગતવાર ચર્ચા કરો.

અથવા

4 વર્તમાનમાં પ્રદૂષણ નિવારવાના ઉપાયો શું હોઈ શકે ? તમારા શબ્દોમાં
ચર્ચા કરો.

(2) CC-609 (B) : Economics of Developing Countries

- 1 વિકાસશીલ અર્થતંત્ર એટલે શું ? વિકાસશીલ અર્થતંત્ર તરીકે ભારતીય અર્થતંત્રના લક્ષણો જણાવો. 18

અથવા

- 1 વિકાસશીલ દેશોના ઉદ્યોગીકરણના અનુભવો અંગે ચર્ચા કરો. 18
- 2 રાજકોષીય નીતિનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરી વિકાસશીલ દેશોના આર્થિક વિકાસમાં રાજકોષીય નીતિનો ફાળો વર્ણવો. 17

અથવા

- 2 વિકાસશીલ દેશોના કરમાળખાના લક્ષણો વર્ણવી કરમાળખાની ઉણપો કઈ રીતે દૂર કરી શકાય તે જણાવો. 17
- 3 વિકાસશીલ દેશોએ આર્થિક વિકાસ સાધવા માટે વિદેશી સહાયનો આશરો લેવો જોઈએ કે કેમ ? - ચર્ચા કરો. 18

અથવા

- 3 બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરી વિકાસશીલ દેશોના આર્થિક વિકાસમાં બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓનો ફાળો સમજાવો. 18
- 4 કુગાવાનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરી વિકાસશીલ દેશોમાં કુગાવાના સર્જન માટે જવાબદાર પરિબળો જણાવી કુગાવાની અસરો અંગે ચર્ચા કરો. 17

અથવા

- 4 ખાનગીકરણની નીતિનો ખ્યાલ સમજાવી વિકાસશીલ દેશોમાં ખાનગીકરણની દિશામાં થયેલી પ્રગતિ ચકાસો. 17

(3) CC-609 (C) : *Economy of Gujarat*

- 1 જળવ્યવસ્થાપનની સમજૂતિ આપી, નર્મદા યોજના અંગે વિસ્તૃત સમજૂતિ આપો. 18

અથવા

- 1 ગુજરાતમાં રસ્તાઓ અને સંદેશાવ્યવહારની થયેલી પ્રગતિ સમજાવો. 18

- 2 ગુજરાતમાં માતાઓ અને બાળકોના આરોગ્ય વિશે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. 17

અથવા

- 2 ગુજરાતમાં શૈક્ષણિક ક્ષેત્રમાં આવેલાં પરિવર્તનોની સમીક્ષા કરો. 17

- 3 સમજાવો : 18

(અ) અમૂલ પેટર્ન અને ઓપરેશન ફ્લડ.

(બ) મહિલા સશક્તિકરણ અને સામાજિક પરિવર્તન.

અથવા

- 3 ગુજરાતમાં ગુજરાત કો-ઓપરેટિવ મિલ્ક માર્કેટિંગ સંઘની કામગીરીનું મૂલ્યાંકન કરો. 18

- 4 ગુજરાતમાં માનવ વિકાસ આંકની ચર્ચા કરો. 17

અથવા

- 4 ગુજરાતમાં નાના પાયાના અને ગૃહ ઉદ્યોગોનું મહત્ત્વ અને સમસ્યાઓ જણાવો. 17

(4) CC-609 (D) : Economics Essay-II (Problems) (Core)

- સૂચના : (1) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1 કોઈ પણ એક વિષય પર નિબંધ લખો.

35

- (1) ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ અને વૈશ્વિકીકરણ.
- (2) કુગાવો.
- (3) સમવાયી નાણાં વ્યવસ્થા.
- (4) ભારતમાં વસ્તી.

2 કોઈ પણ એક વિષય પર નિબંધ લખો.

35

- (1) ભારતમાં કરમાખળું.
- (2) હરિયાણી ક્રાંતિ.
- (3) ભારતમાં કાળું નાણું.
- (4) ભારતમાં બેરોજગારી.

J-171-172-173-174 Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) Examination

April / May - 2022

Economics : CC-610 (A), (B), (C) & (D)

(1) CC-610 (A) : *Banking (Core Compulsory)*

(2) CC-610 (B) : *History of Economics Thoughts-2
(Optional)*

(3) CC-610 (C) : *Demography (Optional)*

(4) CC-610 (D) : *Economic Investigation-II (Optional)*

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

(1) CC-610 (A) : *Banking (Core Compulsory)*

સૂચના : (1) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1 ભારતમાં 'પ્રાદેશિક ગ્રામિણ બેંક (RRB)' સમજાવો. 18

અથવા

ભારતમાં 'વ્યાપારી બેંકો'નું માળખું, મહત્ત્વ અને કાર્યો ચર્ચો.

2 ભારતમાં રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા (RBI)નાં કાર્યો વર્ણવો. 17

અથવા

ભારતમાં રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા (RBI)ની નાણાંકીય નીતિ સમજાવો.

3 ભારતનું ઔદ્યોગિક ધિરાણ નિગમ ચર્ચો. 18

અથવા

ભારતની ઔદ્યોગિક વિકાસ બેંક વર્ણવો.

4 'પતાવટ ગૃહ (Clearing House)'ની પદ્ધતિનું મહત્ત્વ અને કામગીરી ચર્ચો. 17

અથવા

'ચેક'નો અર્થ, પ્રકાર અને મહત્ત્વ સમજાવો.

J-171-172-173-174]

1

[Contd...

(2) CC-610 (B) : History of Economics Thoughts-2
(Optional)

1 સીમાંતવાદી વિશ્લેષણના વિકાસમાં ગ્રોસેન અને જેવોન્સના ફાળાની ચર્ચા કરો. 18

અથવા

1 વિક્સેલનો વ્યાજ દરનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

2 માર્શલના ગ્રાહકનો અધિક સંતોષ અંગેના વિચારો ચર્ચો. 17

અથવા

2 પ્રો. પિગુનો કલ્યાણલક્ષી અર્થશાસ્ત્રનો ખ્યાલ સમજાવો.

3 જે.બી.સે.નો પુરવઠો અને પૂર્ણ રોજગારી અંગેના સિદ્ધાંતની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. 18

અથવા

3 કેઈન્સનો તરલતા પસંદગીનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

4 ગાંધીજીના આર્થિક વિચારો સમજાવો. 17

અથવા

4 કૌટિલ્યના આર્થિક વિચારો સમજાવો.

(3) CC-610 (C) : Demography (Optional)

1 વિકસતા દેશોમાં વસ્તીનાં વલણો તપાસો. 18

અથવા

1 વિશ્વ વસ્તીના અંદાજોનું આલેખન કરો. 18

2 ભારતમાં દર હજાર પુરૂષોએ સ્ત્રીઓના પ્રમાણ વચ્ચેનો તફાવત જણાવો. 17

અથવા

2 સમજાવો : (અ) જીવન સારણી રચના અને ઉપયોગો. 17
(બ) વૈવાહિક દરજ્જો અને વસ્તી.

3 ભારતમાં કૌટુંબિક માળખામાં આવેલા પરિવર્તનોની વિગતે ચર્ચા કરો. 18

અથવા

3 વસ્તી સ્થગિતતાનો ખ્યાલ સમજાવો. 18

4 2011ની દેશની વસ્તી ગણતરીના લક્ષણો, હેતુઓ ચર્ચો. 17

અથવા

4 ભારત સરકારની નવી વસ્તી નીતિનું મૂલ્યાંકન કરો. 17

(4) CC-610 (D) : *Economic Investigation-II (Optional)*

સૂચના : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1 બહિર્વેશનનો અર્થ સમજાવી તેનું મહત્ત્વ અને ઉપયોગિતા વિગતે સમજાવો. 18

અથવા

અંતર્વેશન અને બહિર્વેશન માટેની વિવિધ પદ્ધતિઓ પૈકી દ્વિપદી વિસ્તરણની પદ્ધતિ ચર્ચો. 18

2 સુરેખ આયોજન એટલે શું ? તેનું ગાણિતીક સ્વરૂપ આપી તેની ઉપયોગિતા સમજાવો. 17

અથવા

નીચેની શરતોને આધીન રહી હેતુલક્ષી વિધેય $z = 4x + 5y$ ની કિંમત મહત્તમ બને તે રીતે x અને y ની કિંમતો નક્કી કરો. 17

$$2x + 4y \leq 120$$

$$3x + 2y \leq 120$$

$$x \geq 0, y \geq 0$$

3 નીચેની વાહનવ્યવહારની સમસ્યા વાયવ્ય ખૂણાની રીતે ઉકેલો.

18

		પ્રાપ્તિ સ્થાન					પુરવઠો
		D_1	D_2	D_3	D_4	D_5	
ઉદ્ભવ સ્થાન	O_1	5	4	7	6	3	5
	O_2	3	5	3	2	6	9
	O_3	3	4	7	5	5	15
માંગ		7	4	9	7	2	29

અથવા

નિયુક્તિની સમસ્યા સમજાવી નિયુક્તિની સમસ્યા ઉકેલવા માટેની હંગેરિયન રીત સમજાવો. 18

4 ગમે તે બે વિશે લખો. 17

(A) નીચેની રમત માટે પલાણ્ય બિંદુ મેળવો.

ખેલાડી B

		I	II	III	IV	V
ખેલાડી A	I	-2	0	0	5	3
	II	3	2	1	2	2
	III	-4	-3	0	-2	6
	IV	5	3	-4	2	-6

(B) રમતના સિદ્ધાંતમાં વળતર શ્રેણિક સમજાવો.

(C) રમતના વિષયમાં ગુરુ-લઘુનો સિદ્ધાંત સમજાવો.